

EDITO

Του Φώτη Γεωργελέ

8+1 μύθοι και αλήθειες για το τέλος της αντιμνημονιακής εποχής

Αυτή πρέπει να είναι η πιο γρήγορη αντικατάσταση πραγματικότητας στην ιστορία. Στα μυθιστορήματα του Στίβεν Κινγκ, οι ήρωες διασχίζουν μια γέφυρα, ανοίγουν μια πόρτα και βρίσκονται σε έναν άλλο κόσμο. Σε μας, η γέφυρα ήταν οι εκλογές. Αφού το «αντιμνημονιακό» μέτωπο έγινε κυβέρνηση, σε ένα μήνα μέσα, οι δύο πραγματικότητες ενώθηκαν. Η κυβέρνηση αντιμετώπισε το «ιμπεριαλιστικό τελεσίγραφο» και το «μετανεωτερικό πραξικόπημα» της εικονικής πραγματικότητας, ζητώντας παράταση του προγράμματος, της αξιολόγησης, των δόσεων, της αποφυγής μονομερών ενεργειών, δηλαδή του μνημονίου της ρεαλιστικής πραγματικότητας. Και καλά έκανε. Ας κλάψουμε τώρα όλοι μαζί τα 5 χαμένα μας χρόνια.

Έκανε καλά γιατί δεν υπήρχε άλλη εναλλακτική. Ποτέ δεν υπήρχε. Παρά μόνο μία, η πτώχευση, η έξοδος από την ευρωζώνη, ο υποβιβασμός σε μια τριτοκοσμική κατηγορία. Η επιλογή αυτή, η επιλογή του «κόμματος της δραχμής» και των νοσταλγών των χρεοκοπημένων καθεστώτων του ανατολικού μπλοκ που εξέπνευσε πριν ένα τέταρτο του αιώνα, είναι μια παράλογη επιλογή, αλλά τουλάχιστον είναι πολιτική επιλογή. Η ψευδαισθηση ότι είναι δυνατόν να χρωστάμε σε όλο τον κόσμο, να απολαμβάνουμε την ασφάλεια της Ευρώπης, να διατρανώνουμε περήφανα την πρόθεσή μας να μην αλλάξουμε το παρωχημένο από δεκαετίες σύστημα και συγχρόνως να ζητάμε να μας χρηματοδοτούν αενάως γι' αυτό, δεν υπήρχε ποτέ ως επιλογή.

Στην πραγματικότητα δεν υπήρξε ποτέ καμία διαπραγμάτευση για καμία διαγραφή χρεών και κανένα σκίσιμο μνημονίων. Η «σκληρή» διαπραγμάτευση έγινε για τον ακριβώς αντίθετο λόγο: Για να ζητήσουμε νέο μνημόνιο, νέο πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας. Γιατί ούτε μετά από 5 χρόνια έχουμε καταφέρει να βγούμε από την κρίση. Οι προβλέψεις του ΔΝΤ για τα πλεονάσματα της χώρας έχουν τα τελευταία χρόνια αναθεωρηθεί προς τα κάτω 2-3 φορές μέχρι τώρα και τώρα αναθεωρούνται ακόμα μια φορά. Ούτε το 2015 μπορούμε να λειτουργήσουμε αυτόνομα, να διαπραγματευτούμε στις αγορές, τα δημόσια ταμεία είναι άδεια, οι τράπεζες –όπως είπε δημόσια αυτό που ξέραμε ο Ιρλανδός υπουργός– την Τετάρτη θα επέβαλλαν έλεγχο καταθέσεων, χρειαζόμαστε για άλλη μια φορά την ευρωπαϊκή ενίσχυση. Τετράμηνη παράταση του υφιστάμενου προγράμματος, έλεγχος μεταρρυθμίσεων, επιτυχής αξιολόγηση, εκταμίευση της δόσης, διαπραγμάτευση για νέο 4ετές πρόγραμμα. Η νέα κυβέρνηση στην πραγματικότητα διαπραγματεύτηκε και προσπάθησε να πείσει για την ικανότητά της να εφαρμόζει μνημόνια και όχι να τα σκίζει. Διαπραγματεύτηκε τη δικιά της προσαρμογή. Και προς το παρόν, ευτυχώς, το κατάφερε.

Η συμφωνία συμβιβασμού που επετεύχθη δεν είναι μια καλή συμφωνία. Έδωσε μια παράταση ρευστότητας στις τράπεζες, αλλά άφησε άλυτο το πρόβλημα κρατικής χρηματοδότησης. Οι Ευρωπαίοι, μετά από 5 χρόνια κλεφτοπόλεμο και άρνηση μεταρρυθμίσεων, έχουν απουδιάσει. Θεωρούν την Ελλάδα αντιμεταρρυθμιστική

χώρα και το πολιτικό της σύστημα ανίκανο, όχι για να αλλάξει τις καταστάσεις αλλά ούτε να τις αντιληφθεί. Η πρόσφατη συμφωνία δείχνει τη δυσπιστία τους και μεταφέρει το πρόβλημα στην ελληνική πλευρά: Κάντε ό,τι καταλαβαίνετε, λεφτά εύκολα πια δεν υπάρχουν. Τον Ιούλιο θα είναι η ώρα της τελικής κρίσης. Καθώς το τρίμηνο της πολιτικής αναταραχής έχει επιδεινώσει όλα τα μεγέθη, οι τράπεζες έχουν απώλειες καταθέσεων, τα δημόσια ταμεία είναι άδεια αφού οι εύπιστοι ψηφοφόροι ανέμεναν τη «σεισάχθεια» και το οικονομικό κλίμα έχει παγώσει, οι επόμενοι μήνες θα είναι πολύ δύσκολοι και κινδυνεύουμε από ασφυξία εντός του ευρώ. Θα μπορούσε μόνο ένα «κύμα» μεταρρυθμίσεων να βοηθήσει στην επανεκκίνηση της οικονομίας και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των εταίρων και χρηματοδοτών μας. Αλλά για να γίνει αυτό θα πρέπει να εντελώς αντιμεταρρυθμιστική μέχρι τώρα κυβέρνηση και κοινωνία να ξεπεράσουν τον εαυτό τους.

Αυτό που πληρώνουμε τόσα χρόνια δεν είναι τα μνημόνια, ούτε καν η κρίση. Ό,τι περνάμε οφείλεται στη μαζική άρνηση να υιοθετήσουμε όσα όλα τα υπόλοιπα κράτη υποδεικνύουν και εφαρμόζουν τα ίδια για τον εαυτό τους. Για να ιδεολογικοποιήσουμε την απαίτηση να μας χρηματοδοτούν κάποιοι επ' άπειρον αυτά τα χρόνια κατασκευάσαμε μια δικιά μας πραγματικότητα, έναν άλλο κόσμο εφικτό. Τα λεφτά δεν είναι λεφτένια είναι «πολιτικές», ο πλούτος και η φτώχεια δεν εξαρτώνται από τα λεφτά σου, δηλαδή την παραγωγή σου, αλλά από τις «επιλογές». Είναι κάποιες κακές κι ανάλγητες πολιτικές, νεοφιλελεύθερες, των Ευρωπαίων, που μας «επιβάλλουν» λιτότητα, μας «υποχρεώνουν» σε μειώσεις εισοδήματος. Γιατί έτσι αποφάσισαν, γιατί μας ζηλεύουν, γιατί θέλουν να μας κάνουν πειραματόζωο, γιατί είναι κακοί άνθρωποι. Ενώ εμείς είχαμε λεφτά, αλλά δεν μας άφηναν να τα ξοδέψουμε... Αυτές οι μέρες στα Eurogroup ήταν διαπαιδαγωγικές γιατί εκτός των άλλων ακούσαμε τι λέει ο κανονικός κόσμος, ακούσαμε φράσεις που στη χώρα της επιθυμίας και ποτέ της ανάγκης, δεν ακούμε. Αν είχαμε τα 26 δις που δανείσαμε στην Ελλάδα, έλεγε ο Ισπανός υπουργός Οικονομικών, θα αυξάναμε 50% τα επιδόματα ανεργίας. Τα 41 δις, έλεγε ο Γάλλος, δεν τα χρωστάτε στους τοκογλύφους, τις αγορές, τα χρωστάτε στους Γάλλους πολίτες, πώς θα πω στους Λιθουανούς των 300 ευρώ σύνταξη ότι πρέπει να δανείσουμε κι άλλο την πλουσιότερη Ελλάδα, έλεγε ο Λιθουανός, με ποια λογική η φτωχότερη Σλοβακία, έλεγε ο αριστερός πρωθυπουργός της, θα πρέπει να πληρώσει την «ανθρωπιστική κρίση» της πλουσιότερης Ελλάδας. Μπορεί την προπαγάνδα να τη βολεύει η κατασκευή του «Γερμανού» εχθρού, των «ναζί», η αλήθεια είναι όμως ότι όλο αυτό το διάστημα κάνουμε φίλους, η Ελλάδα κινδυνεύει να χαρακτηριστεί όχι μόνο ως μόνιμο πρόβλημα, ο αιώνας «ασθενής», αλλά και ως μια αντιπαθητική χώρα που εκβιάζει απαιτώντας. Δεν μας αξίζει αυτή η εικόνα, ο ρόλος του μόνιμου θύματος είναι ένας εκνευριστικός ρόλος, όλοι το ξέρουμε. Χρειαζόμαστε έναν καινούργιο, θετικό ρόλο. Όχι αυτών που «νικάνε» αλλά αυτών που τα καταφέρνουν. ▶

EDITO

◀ **Αυτά τα χρόνια φτιάχτηκαν πολιτικές καριέρες και κόμματα, πουλώντας ένα παραμύθι.** Ότι οι μισοί Έλληνες είναι προσκυνημένοι, προδότες, μειοδότες, και οι άλλοι μισοί μάγκες, πατριώτες και ευαίσθητοι φίλοι του λαού που σκίζουν μνημόνια και διαγράφουν χρέη μέρα μεσημέρι. Την Παρασκευή και την Τρίτη που μας πέρασαν, τα παραμύθια πήραν τέλος. Όλοι επέστρεψαν στον ίδιο κόσμο, τον πραγματικό. Κι όσο πιο γρήγορα γίνει η επιστροφή, τόσο περισσότερες πιθανότητες υπάρχουν να αντιδράσει θετικά η κοινωνία και να σώσει την παρτίδα. Ο πρωθυπουργός έκανε τη σωστή, τη μόνη κίνηση που είχε αν δεν ήθελε να μείνει στην ιστορία ως ο πρωθυπουργός που έβγαλε την Ελλάδα από την Ευρώπη. Στο τελευταίο Eurogroup, το πιο κρίσιμο, οι αυθόρμητες διαδηλώσεις στο Σύνταγμα που αντιστέκονταν στους «εκβιασμούς», αυθόρμητα δεν έγιναν. Είναι σοφό το «αυθόρμητο» λαϊκό ένστικτο. Καλά κάνει ο Αλέξης Τσίπρας και παρουσιάζει τη στροφή ως νίκη. Και όχι μόνο γιατί αλλιώς η Χ.Α. θα κληρονομήσει την τυφλή αγανάκτηση, καθώς αυτή μόνο έχει μείνει να υποδέχεται τον αντιμνημονιακό εθνολαϊκισμό που όλοι μαζί δημιούργησαν. Αλλά και γιατί το κοινό του αυτό θέλει να ακούσει, δεν μπορεί να παραδεχτεί ότι τόσα χρόνια έκανε λάθος, δεν μπορεί να αναλάβει τις ευθύνες του. Γι' αυτό υποστηρίζει με 80% την κυβέρνηση όταν σκίζει τα μνημόνια και με τα ίδια ποσοστά όταν τα υπογράφει. Έτσι είναι αυτός ο ηρωικός λαός, πάντα νικάει. Πάμε τουλάχιστον παρακάτω.

ομίω, όμως, ότι αυτό το παιχνίδι της παραπλάνησης, το θέατρο σκιών, το μόνο που ξέρει να παίζει καλά το πολιτικό σύστημα, κάπου εδώ τελειώνει. Ο κόσμος έχει αρχίσει να μετράει σιγά-σιγά, να μεταφράζει κάθε μεγάλη κουβέντα σε αντίκτυπο στην τσέπη του. Αυτοί οι παραλληλισμοί, όπως ο Ανδρέας έδωχνε τις βάσεις υπογράφοντας την παραμονή τους έτσι κι ο Αλέξης σκίζει τα μνημόνια ζητώντας παράταση, δεν είναι μόνο υποτιμητικοί για την κοινωνία μας, είναι και ανιστόρητοι. Παραβλέπουν ότι όλο εκείνο το διάστημα των «ευτυχιωμένων χρόνων» μπήκαν στη χώρα 500 δις δανεικά και επιδοτήσεις που εκτίναξαν το βιοτικό μας επίπεδο. Τι μας ένοιαζε εμάς τι κάνουν οι βάσεις όταν χτίζαμε 2 εκατομμύρια αυθαίρετα; Τι μας ένοιαζε εμάς τους δημοσιογράφους η ακρίβεια των δηλώσεων όταν δουλεύαμε στα 1.000 ραδιόφωνα, τηλεοράσεις και εφημερίδες μιας χώρας όσο μια δυτική πόλη σε πληθυσμό και με ένα δεύτερο μισθό στα 50 κρατικά μέσα ενημέρωσης; Ποιος νοιάζεται για τις βάσεις και πώς τις βαφτίζουμε όταν στα 42 παίρνει σύνταξη ως μητέρα ανήλικου τέκνου; Το παιχνίδι του λαϊκισμού δύσκολα θα συνεχιστεί έτσι όπως το είδαμε έντρομοι αυτά τα χρόνια. Κι αν συνεχιστεί, θα σημαίνει ότι δεν σωθήκαμε.

...ρος το παρόν είμαστε ακόμα στο παιχνίδι, είμαστε μια χώρα της Ευρώπης και στα ΑΤΜ βγαίνουν ευρώ. Οι επόμενοι μήνες θα είναι δύσκολοι, θα υπάρξουν μεγάλες αναταράξεις και πολιτικές ανατροπές αλλά θα έχουμε ακόμα μια ευκαιρία. Κυρίως θα έχουμε την ευκαιρία να ξαναγίνουμε μια κοινωνία ήρεμη, με πολιτικές διαφορές

αλλά χωρίς προδότες και γενίτσαρους, χωρίς πολιτική βία. Μπορεί κάποιος να έχουν ζαλιστεί τώρα με τις απότομες στροφές και να απορούν, αλλά πρέπει να ξέρετε ότι δεν υπάρχει κανείς ανάμεσα σε όσους συμμετέχουν στο δημόσιο διάλογο, πολιτικούς, κόμματα, δημοσιογράφους, που να μην ήξερε πάντα ποια είναι η πραγματικότητα. Όλα τα άλλα που έλεγαν, όσα μας βασάνισαν αυτά τα χρόνια, η εικονική πραγματικότητα, ήταν απλώς business as usual.

Υπάρχει ακόμα κάποιος κομματικός αυταρχισμός που τώρα πα είναι κρατικός αυταρχισμός, που λέει ότι όσοι δεν συντάσσονται με την κυβέρνηση είναι μαυραγορίτες της κατοχής και γερμανοτσολιάδες. Και ένας άλλος, πιο ήπιος αυταρχισμός, της «στρατευμένης δημοσιογραφίας» που λέει ότι είναι μικρόψυχο να επισημαίνεις το απίθανο U-turn της αντιμνημονιακής παραζάλης, ότι έτσι δυσκολεύεις την κυβέρνηση, δεν διευκολύνεις να πραγματοποιήσει επιτυχώς τη στροφή προς την πραγματικότητα που είναι προς το συμφέρον της χώρας, που όλοι θέλουμε. Δεν καταλαβαίνω πολύ καλά τι σημαίνει ούτε να διευκολύνεις ούτε να μη διευκολύνεις την κυβέρνηση. Την οποιαδήποτε κυβέρνηση. Η Ενημέρωση είναι να λες όσα ξέρεις, να λες όσα μαθαίνεις, να προσπαθείς να ερμηνεύ-

σεις τις καταστάσεις και τα γεγονότα για να γίνεσαι χρήσιμος στους αναγνώστες σου. Αυτή είναι η δουλειά σου. Κι αυτοί συγκρίνοντας, διασταυρώνοντας, επιλέγοντας πληροφορίες και απόψεις να σχηματίζουν τη δικιά τους γνώμη. Αυτό έκανε αυτά τα δύσκολα χρόνια η Athens Voice και το έκανε με αρκετό κόστος. Δεν προσπάθησε να γίνει δημοφιλής, να ακολουθήσει το ρεύμα, αλλά να είναι χρήσιμη, να βρει τις κρυμμένες αλήθειες και να τις πει όσο δυσάρεστες κι αν είναι. Διαβάζω τώρα το «mail αρουφάκη», τις ελληνικές προτάσεις για την παράταση του προγράμματος, για τις μεταρρυθμίσεις. Θα μπορούσε

να είναι, αυτούσιο, ένα άρθρο της Athens Voice αυτά τα χρόνια. Την Κυριακή στην «Καθημερινή», ο αρμόδιος υπουργός είπε ότι Κυριακές ανοιχτά θα είναι τα μαγαζιά στις τουριστικές ζώνες. Αν τώρα ο Εμπορικός Σύλλογος και ο Δήμος Αθηναίων, συμπλήρωσε ο Γ. Σταθάκης, θέλουν το κέντρο της Αθήνας τουριστική περιοχή, δικαίωμά τους. Τόσο απλά. ‘πενθυμίζω ότι πριν λίγους μήνες κάποιος έκαιψαν την Α.Ν. με αυτό το πρόσχημα. Ο χρόνος, ο χρόνος μόνο και η πραγματικότητα, δικαιώνουν ή όχι ένα μέσο ενημέρωσης. Τώρα που αφήνουμε πίσω μας την ατμόσφαιρα της παράνοιας και του δικασμού, τώρα που όλοι επιστρέψαμε στην ίδια πραγματικότητα, θέλω να πω κάτι προσωπικό. Δεν το έχω ξαναπει γι' αυτό επιτρέψτε μου να το πω. Νιώθω περήφανος για την Athens Voice. Γιατί ανέλαβε ένα μεγάλο, ένα δυσανάλογο έργο και παρά τις απειλές, τους εκφοβισμούς, τις επιθέσεις, δεν σταμάτησε όλα αυτά τα χρόνια να υπερασπίζεται τη Λογική και την πολιτισμένη κοινωνία. Μπόρεσε να το κάνει, γιατί τη στηρίξαν οι αναγνώστες της που ήταν πάντα δίπλα της και για μία ακόμα φορά τους ευχαριστούμε γι' αυτό. Τώρα το ξέρουμε, η πραγματικότητα είναι πιο ισχυρή από τους μύθους. Μακάρι να μη χρειαστεί να το ξαναανακαλύψουμε. ■